

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת מנחות ס"ה - ע"א
שבת פר' לך לך | ה' - י"א בחשוון (20-14 לאוקטובר)

דף ס"ה: פישורי דין בסנהדרין

לא כל אחד יכול להיבחר להיות דין בסנהדרין. רק אנשים חכמים ונבונים, מופלגים בחוכמת התורה, בעלי דעה מרובה ובעלי ידע מסוים במקצועות שונים כגון: רפואה, מתמטיקה, חישוב תקופות השנה ועוד. כל זאת, כדי שהם יוכלו לדון בענינים השונים המובאים לפניהם.

דף ס"ו: מנחת העומר

ביום השני של חג הפסח מקריבים מנחת העומר משעורים. המשנה הנלמדת בדף זה מלמדת על אופן הכנת השעורים להקרבה. קצרו את השעורים והביאו אותם לעזרה שבבית המקדש. בעזרה חבטו את השעורים כדי להפריד מהן את הפסולת, וזרו אותם ברוח ובררו אותם, ואחר כך לקחו את השעורים, הכניסו אותם ל"אבוב" - כלי מנחשת עם נקבים, וקלו את השעורים באש. אחרי הקליה שטחו אותם בעזרה, כדי שתנשוב עליהן רוח ותיבש לחלוטית שעוד נותרה בהן. לאחר מכן טחנו אותם בריחים, ואת הקמח ניפו בשלוש עשרה נפות, ולקחו ממנו כמות של "עישרון" לקרבן מנחת העומר.

דף ס"ז: "איסור חדש"

על פי התורה אין לאכול מהתבואה החדשה שגדלה בשדה, עד שיקריבו בבית המקדש את "מנחת העומר". איסור זה מכונה "איסור חדש". כלומר: אסור לאכול מהתבואה החדשה. המשנה הנלמדת בדף זה מספרת, שמיד לאחר הקרבת העומר היה השוק בירושלים מלא בקמח מן התבואה החדשה, כי כבר אפשר לאכול אותו לאחר הקרבת העומר. אבל נחלקו תנאים אם מנהג זה היה ברצון חז"ל. רבי מאיר אמר שחז"ל לא רצו שיעשו כן, כי כדי שיהיה קמח מוכן מיד אחרי מנחת העומר, צריך לקצור אותו כבר לפני חג הפסח, כשעוד אסור לאכול אותו, וחז"ל חששו שמא יאכלו בטעות מן התבואה החדשה. ואילו רבי יהודה אמר: "ברצון חכמים היו עושים", כלומר: חז"ל לא חששו שיאכלו מן התבואה החדשה והם התירו לקצור אותה עוד לפני חג הפסח, כשעדיין אסור לאכול ממנה.

דף ס"ח: תקנת רבן יוחנן בן זכאי

אסור לאכול מתבואת השנה החדשה עד הקרבת מנחת העומר בבית המקדש, ב"ז בניסן - היום השני של חג הפסח. רבן יוחנן בן זכאי שחי בתקופת חורבן בית המקדש השני, תיקן מספר תקנות חשובות, וביניהן תקנה לגבי אכילת התבואה החדשה. כאשר בית המקדש אינו קיים, מותר לאכול את התבואה החדשה מיד בבוקר ב"ז בניסן. אך רבן יוחנן בן זכאי תיקן, שגם כאשר בית המקדש חרב, לא יאכלו מן התבואה החדשה עד סוף יום ט"ז בניסן. לפי אחד ההסברים, הוא חשש שכשיבנה בית המקדש יפסלו באכילת התבואה החדשה לפני הקרבת מנחת העומר. אחרי שיתרגלו במשך שנות הגלות שאפשר לאכול מהתבואה החדשה מיד בבוקר ב"ז בניסן, עלול לקרות שגם כשיבנה בית המקדש יהיו קאלה שיטעו ויחשבו שגם השנה אפשר לאכול ממנה מיד בבוקר, ולא יזכרו שצריך לחכות עד שיקריבו את מנחת העומר בבית המקדש.

מן התלמוד

סדר קדשים
מסכת מנחות, דף ס"ה

"והיינו דתנן פתחיה על הקינין - זה מרדכי, כמה נקרא שמו פתחיה? שפותח דברים ודורשן ויודע בשבעים לשון".

בייל - בולל, מערבב
לישני - לשונות, שפות

הסבר: חז"ל אומרים שפתחיה הנזכר במסכת שקלים בתור האחראי על המעות לקניית הקינים, היה מרדכי היהודי, שנקרא פתחיה משום שהיה פותח פיו בחוכמה ובקיא בשפות רבות.

על המפה

שעריים

שכונת שעריים שהיא היום חלק מהעיר רחובות, הייתה השכונה הראשונה והגדולה ביותר של עולי תימן. השכונה נוסדה בשנת תר"ע - 1909 בעיקר עבור פועלים וחקלאים מעולי תימן. השכונה נוסדה בין היתר בזכות השתדלותו ופעילותו של אפרים זקס איכר אמיד מרחובות, שרכש עבור העולים חלקת אדמה בת 55 דונם ומסרה לוועד התימנים. הבתים הראשונים של השכונה היו מחמר ובזף, ואחר כך מאבני כורכר, ומאוחר יותר נבנו צריפים, וכן בתי כנסת רבים. בשנת 1919 ובתקופת מלחמת העולם הראשונה הגיעו עוד למעלה ממאה עולים לשכונה וכן במשך הזמן היא התרחבה וגדלה, עד שהפכה להיות השכונה הגדולה ביותר של עולי תימן.

שמה של השכונה ניתן לה מתוך פיוטו המוכר של יהוסף בן ישראל 'אשאל אלקי יגאלה שבויים': "נראה בני ציון שהם קרויים עם בבליים, יבנה וציפורי ושעריים וירושלמיים". הסבר אחר לשם השכונה הוא כי השם "שעריים" ניתן לשכונה משום שבעבר סברו ש"דוראן" (השם הערבי של רחובות) היא "שעריים" - עיר בנחלת שבט יהודה.

לימודי תורה ב'חדר' לעולים מתימן ברחובות (Wikipedia, זולטן קלוגר)

מתפללים

לפניכם אירוע שעוזר דיון סוער:

בכפר אחד קטן היה חשש להתפרצות מחלת החצבת. הרופאים והאחיות המליצו לכל ההורים לחסן את ילדיהם כדי להגן עליהם מפני המחלה. אחת האימהות בכפר סירבה לחסן את הילדים שלה בטענה שהיא איננה מאמינה ברפואה, בזריקות ובחיסונים, והיא מאמינה רק בתרופות טבעיות ותזונה נכונה. אנשי הכפר כעסו עליה מאוד וטענו שהיא מסכנת בכך את ילדיה וגם בגללה המחלה עלולה להתפרץ בכפר ולהדביק את ילדיהם.

מצד שני:
האימא טוענת: אלו הילדים שלי, וזו השקפת עולמי בענייני רפואה וחיסונים, ואף אחד לא יכול לכפות עליי כיצד לשמור על בריאותם של ילדיי, מה עוד שאני חושבת שהחיסון יותר מסוכן מאשר מועיל.

מצד אחד:
טוענים אנשי הכפר שהאימא מסכנת את ילדיה ואת בריאותם של ילדי הכפר האחרים והיא לא יכולה לעשות מה שהיא רוצה נגד המלצות הרופאים.

ו...מה?
דעתכם?

דבר תורה

הקב"ה הורה לאברהם אבינו: "לך מארצך... אל הארץ אשר אראך". על כך כתב רש"י: "לך לך - להנאתך ולטובתך". הסביר הרב חרל"פ, שמצוות יישוב ארץ ישראל שונה מכל המצוות, משום שבמצווה זו צריך להרגיש את הטובה וההנאה הגשמית של הארץ, ולדעת שארץ ישראל טובה מכל הארצות גם בגשמיות שלה.

אם לא נהנים מהארץ, לא מקיימים את המצווה בשלמות. לכן הורה ה' לאברהם ללכת להנאתו ולטובתו, שייהנה מטוב הארץ וכך תתקיים המצווה כראוי.

מי אני?

- התרחשתי בשנים תרמ"א - תרמ"ב 1881.
- שמי ניתן לי בהקשר לשנה העברית שבה התרחשו המאורעות שקשורים בי.
- האנשים שנטלו חלק באירוע שעל שמו אני קרויה בנו את בתיהם בעיקר בכרם התימנים בתל אביב, בשכונות שעריים ומרמורק ברחובות, ובכפר שילוח בירושלים.

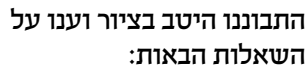
„אנחנו נשא, אנחנו“

תמונות
מביתא חתומות

לוח
מביתא חתומות

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן בית המקדש ה-2	הלל הזקן	הקמת בית המקדש ה-2	חורבן בית המקדש ה-1	חננויות בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	בצלאל	מתן תורה	אפרים ומנשה מצרים	בניי במצרים
4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0

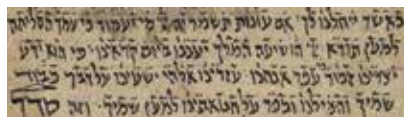
- 1 מה האירוע המצויר כאן ומתי הוא התרחש?
- 2 מה הקשר בין הנשר שעליו הם רוכבים לבין האירוע?
- 3 מה מצויר על השלט הכתוב ואיך זה קשור לאירוע?
- 4 על איזה עץ יושב האיש מאחור ואיך זה קשור לציוז?

- א. התרחשתי בשנתיים הראשונות לאחר הקמת המדינה.
- ב. קראו לי גם מבצע "מרבד הקסמים" ומבצע "ביאת משיח".
- ג. שמי ניתן לי על פי הפסוק בספר שמות פרך י"ט פסוק י"ד.

רבי שלום שבזי המכונה גם "אבא שלום שבזי", היה מגדולי התורה ומחכמי תימן, פרשן, משורר, סופר ומנהיג יהודי. רבי שלום שבזי נולד בתימן בשנת ה'שע"ט (1619), ובמשך השנים עלה במעלות התורה ונחשב לאחד מגדולי הדור בתימן, ודמות נערצת הן על היהודים ואף על המוסלמים. שירתו ופירושויו הושפעו מתורת הקבלה, ורבים מהם עוסקים בקשר הנצחי בין עם ישראל לאלוקיו. שירים רבים של רבי שלום שבזי הולחנו, ואחד משיריו הידועים הוא השיר "אם ננעלו" שמושר בפי כל וזוכה לפופולאריות רבה. הרב שבזי נפטר בשנת ה'תמ"ו (1686) ונקבר בעיר תעז בתימן, כשהוא מותיר אחריו בת בשם שמעה ושני בנים: יהודה ושמעון. רבי שלום שבזי מונצח במספר מקומות בישראל, ובמיוחד ביישובים בהם מתגוררים יוצאי העדה התימנית. שכונת שבזי שתל אביב וכן המושב טירת שלום בסמוך לנס ציונה נקראים על שמו של רבי שלום שבזי.

כתב ידו של רבי שלום בסידור
התימני שהחל לחבר בשנת
התלח (Wikipedia)

סדר קודשים, מסכת מנחות, דפים ס"ט- ע"א

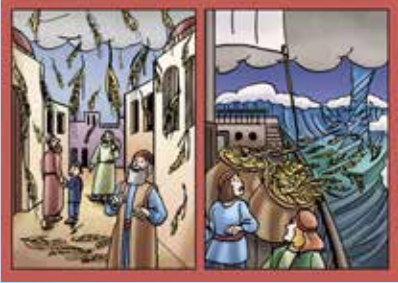
דף ס"ט: גשם של חייטים

האם אפשר להקריב כשתי הלחם וכמנחה בבית המקדש

גשם של חייטים? כיצד ארע פלא שכזה?

רש"י מפרש שמדובר בספינה עמוסת חיטה שהפליגה באוקיינוס, ובסופה שהתרחשה נשאבו חייטים לעננים והם נישאו עד ארץ ישראל, מעליה הם נפלו מן העננים.

רבנו תם מפרש שכונת הגמרא לנס, פשוטו כמשמעו. כלומר: הגמרא דנה מה דינם של חייטים שיירדו מן העננים בדרך נס, האם אפשר להקריב אותם בבית המקדש.

דף ע': הפרשת חלה

התורה מצוה, כי כאשר לשים בצק, צריך להפריש חלק מן הבצק, ולתת לכהן. החלק שנותנים לכהן נקרא "חלה".

האם מכל בצק צריך להפריש חלה?

לא, רק מחמשת מיני התבואה בלבד, והם: א. חיטה. ב. שעורה. ג. כוסמין. ד. שיבולת שועל. ה. שיפון. אך אם מכינים מאכל מאורז או קטניות, אין מצות הפרשת חלה.

מאיזו פמות של בצק צריך להפריש חלה? הלכה למעשה נוהגים, שמבצק שנעשה מקילו קמח ומאיתים גרם מפרישים חלה.

דף ע"א: אנשי יריחו

התלמוד מספר שחז"ל מחו באנשי יריחו על שלושה דברים שהם עשו בניגוד לרצון חכמים:

אנשי יריחו התירו לעצמם לקצוץ ענפים מעצי חרוב ושקמה שהוקדשו לבית המקדש על ידי אבותיהם, כי הם טעו לחשוב שמה שגדל מאז שהוקדש, אינו קדוש ומותר בהנאה.

אנשי יריחו ליקטו בשבת פרות שנפלו בשבת מן העץ ואכלו אותם, בניגוד לתקנת חז"ל שפרות שנשרו מן העץ בשבת אסורים עד צאת השבת.

אנשי יריחו הותירו בשדה ירקות לעניים, כמו שמקימים מצות "פאה" בתבואה. היתה בכך נדיבות לב אבל נגרם מכשול גדול, כי "פאה" פטורה מתרומות וממעשרות, והעניים חשבו שגם הירקות הם "פאה" והם פטורים מתרומות וממעשרות, והם נכשלו באכילת טבל.

אי אני?

בעלון השבועי למדנו על חמשת מיני התבואה מהם מפרישים חלה. זהו אותם:

1. אני נקראת על שם חיה שנחשבת לערמומית

2. השם שלי נשמע כמו "קוסמים"

3. השם שלי מתחיל באות השמינית

4. השם שלי מזכיר שערות

5. בשם שלי יש אותיות "נופש"

(לשון 'לשון' 'לשון' 'לשון' 'לשון' 'לשון' 'לשון' 'לשון' 'לשון')

יש לי מושג | קים לי = ברור לי

"קים לי" פירושו "ברור לי". זוהי טענה הלכתית ומשפטית, שמכריז אדם הסבור שההלכה היא כמו שיטה מסוימת, ונוהג לפיה. גם אם ישנן דעות הלכתיות אחרות, לא ניתן לחייב אדם לנהוג בניגוד לדעה שהוא סבור כמותה, אם אמנם זוהי דעה הלכתית מבוססת.

שאלות השבוע

א. כיצד מקיימים את מצוות הפרשת חלה?

ב. מהו "איסור חדש"?

ג. מתי היו מקריבים את מנחת העומר וממה היא הייתה עשויה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה

בטאבלט איכותי או בטסט ספרים של התלמוד הישראלי

(לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי

בשעות הצהריים: talמודisraeli@medison.co.il

הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON

Talmudisraeli@Medison.co.il

טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון

מנהל חינוכי ועורך: אבי רט

יו"ר חבר הנאמנים: ח"ח חיים פרייליכמן